

boť toto ustanovení žádá více, aby totiž zlo, jež může nastati pro život, zdraví a bezpečnost těla lidem, nebo cizímu majetku, mělo kromobyčejný rozsah nebo velikou intenzitu. Toho však nelze v tomto případě tvrditi. Kámen, vržený do davu lidu, může jen omezenému počtu lidí způsobiti poranění a tato při obyčejné síle vrhu a za okolností normálních nebývají vážnými. Také v projednávaném případě tvrdí obžaloba jen lehké poškození na těle a to jen u jediné osoby. Proto nepřichází při činu, jež obžaloba obžalovanému v tomto směru klade za vinu, v úvahu trest delší pětiletého žaláře a výrok nalézacího soudu, že jest příslušným porotní soud, je právně mylným.

Čís. 1534.

Podnikatel stavby jest zodpověden nejen za opomenutí konání, podmíněného prováděním stavby samé, nýbrž i za opomenutí takového konání, jímž čeliti měl a mohl nebezpečí, jež hrozilo nebezpečí z v e n ě í.

Pod pojem »nedbalosti« ve smyslu §§ 335, 337 tr. zák. spadají nejen takové případy, kde si byl pachatel neopatrnosti svého jednání vědom (vědomá culpa), nýbrž i případy, ve kterých si jí ani neuvědomil, ač tak učiniti mohl a měl (nevědomá culpa).

Skutková podstata §u 335 tr. zák. nevyžaduje, by protizákonný výsledek nastal j e n činěním neb opomenutím pachatelovým; stačí, že mezi výsledkem a jednáním neb opomenutím je příčinná souvislost a že pachatel položil i j e n j e d n u z podmínek, které v daném případě měly v zápětí neštěstí.

(Rozh. ze dne 8. března 1924, Kr I 259/23.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 3. března 1923, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §u 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zdůrazněno budiž předem, že důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., jsa povahy hmotněprávní, předpokládá, by stěžovatel omezil se jen na právní úvahy, opíral je pouze o skutkový děj, nalézacím soudem zjištěný, a na tomto podkladě nastoupil důkaz, že použito bylo zákona nesprávně. Pokud stížnost opouští základnu skutkových zjištění, nelze k ní přihlížeti. To platí zejména o tvrzení stížnosti, že obžalovaný neměl potuchy o tom, že na místě je nějaké elektrické vedení zařízeno a vedeno ke stodole, poblíž které se pracovalo. V právním ohledu dovodil nalézací soud správně poukazem na § 4 zákona ze dne 26. prosince 1893, čís. 193 ř. zák. o úpravě koncesovaných živností, že obžalovaný jako tesařský mistr byl oprávněn stavby, které ve své podstatě jsou dřevěnými konstrukcemi, řídit a prováděti. Po skutkové stránce zjišťuje rozsudek, že statkář František P. zadal obžalovanému přístavbu kůlny ke stodole ve svém statku a že obžalovaný provedení

této přístavby převzal. Tím je také zjištěno, že obžalovaný vystupoval jako samostatný podnikatel a nemůže býti o tom nejmenšího sporu vůči skutečnosti, že prováděl stavbu svými pěti dělníky. Vzhledem k tomu nezáleží na tom, jakým způsobem statkář P. obžalovanému za provádění stavby odměnu platil, zda v denních částkách neb jinak, poněvadž rozhodno je jen, že obžalovaný dle zjištění soudu byl podnikatelem stavby a nikoli pouhým při ní zaměstnaným dělníkem. Že stavebník P. platil obžalovanému denní mzdu jako dělníku, rozsudek nezjišťuje; nevychází to ani ze spisů a není proto stížnost oprávněna, na tomto podkladě budovati. O jakou smlouvu v tomto případě podle práva občanského šlo, není pro potřebu případu nutno řešiti, třebaže vzhledem ku zjištěním soudu nemůže býti pochybno, že se jednalo o smlouvu o dílo a nikoli o smlouvu námezdní. Zda P. upotřeboval obžalovaného dříve námezdně na přitesávání trámů, je pro posouzení tohoto případu bez významu.

Byl-li obžalovaný podnikatelem přístavby, vyplývala pro něho nejen z povahy věci, nýbrž zejména z předpisu Šu 74 odstavec první a druhý živnostenského řádu zásadní povinnost, by provedl všechna opatření, jichž jest třeba k ochraně života a zdraví pomocných dělníků, zejména v tom směru, by pracovních prostředků bylo řádně použito a aby nebyla opomenuta ochranná opatření. Nálezací soud poukazuje správně na předpis Šu 44 stavebního řádu ze dne 10. dubna 1896, čís. 40 z. zák., podle něhož osoba, stavbu vedoucí, má plnou zodpovědnost za to, by stavba, jí svěřená, byla dle pravidel stavebních důkladně provedena, a dle něhož zodpovídá též za osobní bezpečnost těch, kdož provádí práci a zejména za výběr osob, k práci určených. Zmateční stížnost obrací se proti tomuto předpokladu námitkou, že prý obžalovaný byl povinen provést jen taková bezpečnostní opatření, která měla vztah ku stavbě kůlny, jinými slovy, která souvisela přímo se stavbou samou, že mu však nelze ukládati zodpovědnost za opomenutí činnosti, která měla brániti nebezpečí, jež svým původem vůbec s povahou jeho činnosti nesouviselo. Leč pro takovýto úzký výklad nelze nalézt opory v oněch předpisech v souvislosti s Šem 335 tr. zák. Obžalovaného jako podnikatele stavby stihá zodpovědnost nejen za opomenutí nějakého konání, podmíněného prováděním stavby samé, nýbrž i za opomenutí takového konání, jímž čeliti měl a mohl nebezpečím, která hrozila z venčí dělníkům, při stavbě zaměstnaným. Účelem oněch předpisů jest, chrániti dělníky při práci, tudíž proti nebezpečím vůbec, tedy i proti takovým, jež nemají příčinu v samém výkonu práce, pokud je v moci podnikatele, je odvrátiti. V projednávaném případě je zjištěno, že obžalovaný, započav práci, viděl, že na místě práce jest elektrické vedení a že dráty jeho mají jíti (správně povedou) šikmo přes střechu kůlny, která měla býti postavena, takže dráty byly na jednom místě pouze asi 20 cm od střechy vzdáleny. Bylo samozřejmou povinností obžalovaného jako podnikatele, ručícího za tělesnou bezpečnost dělníků, aby se optal a přesvědčil, zdali dráty elektrického vedení neohrožují tuto bezpečnost, a, pakli ano, měl se sám postarati o to, aby elektrický proud byl vypjat, což dle zjištění, založeného na výpovědi svědka Emila L-ého, bylo

nutno a též možno bez jakékoliv zvláštní škody. Nezachovav se tak, dopustil se opomenutí, jež mu podle §u 335 tr. zák. a oněch předpisů dlužno přičítati k vině. Zavinění obžalovaného jest ještě patrnější, nepřihlíží-li se k vlastnímu údaji stížnosti, že se na stavbě kůlny pracovalo od polovice června, kdežto úraz se stal 4. července 1922, takže obžalovaný měl dosti času a příležitosti, by věci věnoval pozornost a učinil patřičná opatření. Obrana, že obžalovaný nevěděl, že drátem prochází proud, nemůže ho ospravedlniti, poněvadž již sama existence drátu bez ohledu na to, zda bylo elektrické vedení označeno výstražnými tabulkami, či nikoli, měla ho přiměti k tomu, by vyšetřil, zda jde drátem proud a jaké síly a zařídil pak vše potřebné. V tom, že tak učiniti opomenul, spočívá právě nevynaložení takového stupně péče a opatrnosti, který vynaložiti měl jakožto člověk soudný a zvláště jako osoba po dlouhou řadu let živnost mistra tesařského provozující, a tudíž spočívá v tom zavinění podle §u 335 tr. zák. Zavinění to padá obžalovanému tím více k tíži, že obžalovaný měl vědomost o nebezpečí, hrozącím dělníkům z elektrického vedení; udalť sám, že sám monter dělníkům tehda řekl, by na kolně nedělali, že jde proud. Stížnost vychází zřejmě z náhledu, že ten, kdo je přesvědčen, že z jeho jednání nebezpečí vzniknouti nemůže, pokud se týče, kdo si nebyl vědom toho, že si nepočíná s dostatečnou opatrností, smí se odvolávati na nepředvídatelnost nastalých pak následků a není tudíž trestným. Toto právní stanovisko jest však zřejmě mylné. Spadajíť pod pojem nedbalosti ve smyslu §u 335 (Šu 337) tr. zák. nejen takové případy, kde si byl pachatel neopatrnosti svého počínání vědom, pokládal však za to, že z těch neb oněch příčin nedojde k ohrožení tělesné neporušenosti jiných (vědomá culpa), nýbrž i případy, ve kterých si pachatel neopatrnosti svého počínání ani neuvědomil (nevědomá culpa), nepostřehl-li pachatel příčinného vztahu svého jednání neb opomenutí k trestnému výsledku právě proto, že nevynaložil náležité pozornosti a dbalosti, předpokládané §em 335 tr. zák. v tom smyslu, že škodný účinek mohl býti kýmkoli snadně seznán buď jako přirozeně nutný, buď dle zvláště vydaných předpisů nebo dle stavu, úřadu, povolání, živnosti, zaměstnání nebo dle zvláštních poměrů jednajícího neb opomíjejícího. Skutečnosti, nalézacím soudem zjištěné, ukládaly stěžovateli zcela nepochybně onu zvýšenou pozornost a zvláštní bdělost při provádění stavby; zanedbal-li jich, stihá ho trestní zodpovědnost podle §u 335 tr. zák. i tehdy, když si možných následků svého neopatrného počínání ani neuvědomil, ač tak učiniti mohl a měl. Svým opomenutím vyvolal obžalovaný jednu z podmínek, které v tomto případě měly v zápětí neštěstí. Tím je také prokázána stížností postrádaná příčinná souvislost mezi zaviněním obžalovaného a neštěstím.

Stížnost snaží se svaliti zodpovědnost na stavebníka, spoluobžalovaného P-u, namítajíc, že prý obžalovaný nebyl jím na nebezpečí upozorněn, že P. naopak nebezpečí zvětšil nepřímo tím, že obžalovaného proti jeho vůli přiměl ku změně v provádění stavby, takže prý dělníci přišli do větší blízkosti elektrického vedení, dále, že prý P. ani na vypnutí proudu nepomýšlel pro škodu, která by tím vzešla. Leč, i kdyby správným bylo vše, co stížnost tvrdí, neomluvilo by to obžalovaného,

jakmile na jeho straně je zjištěno zavinění ve smyslu §u 335 tr. zák. Neboť ani zavinění osob druhých (rozsudek nevylučuje však zavinění P-ovo i B-ovo) nepřerušovalo by příčinné souvislosti mezi opomenutím obžalovaného a úrazem, poněvadž k trestnosti podle §u 335 tr. zák. se nevyžaduje, by protizákonný výsledek nastal jen činěním neb opomenutím obžalovaného. Stačí naopak, že mezi výsledkem a jednáním neb opomenutím je vůbec příčinná souvislost a že obžalovaný vyvolal byť i jen jednu z podmínek, které měly v zápětí neštěstí. V důsledku této zásady nevylučovalo by trestní zodpovědnost obžalovaného ani spoluzavinění poškozeného dělníka R., o němž obžalovaný sám doznal, že byl dělníkem neobratným, což mělo obžalovaného nutkati k tím větší opatrnosti. Právní posouzení věci nalézacím soudem odpovídá jak stavu věci tak i zákonu.

Neúplnost rozsudku ve výroku o rozhodných skutečnostech, jež by rozsudek s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř. činila zmatečným, nelze shledati v tom, že se nalézací soud v rozhodovacích důvodech rozsudku výslovně nezabýval subjektivní stránkou skutkové podstaty trestného činu, jímž byl stěžovatel uznán vinným. Neboť, jak již shora bylo dolíčeno, stačí ku skutkové podstatě přečinu dle §§ů 335, 337 tr. zák. po stránce subjektivní, mohl-li vinník nahlédnouti, že jeho jednání (opomenutí) jest způsobilé, přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro lidský život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost. Kdežto při deliktech dolosních a při deliktech vědomé viny jest třeba zjistiti vnitřní duševní stav, totiž že úmysl pachatelův přímo nebo nepřímě směřoval k trestnému výsledku, pokud se týče, že si aspoň uvědomil možnost tohoto výsledku, ač ho nechtěl, odpadá tato nutnost při oněch deliktech, kde, jako v tomto případě, k přičítání viny stačí culpa nevědomá. Zde jest rozhodujícím pouze zjištění, že si pachatel neopatrnosti svého jednání neb opomenutí a nebezpečí z toho hrozícího vědom býti mohl a měl dle okolností, naznačených §em 335 tr. zák. V tomto směru jsou zjištění rozsudku dostačující. Bylo proto zmateční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 1535.

Srážka dvou neosvětlených kol (§ 335 tr. zák.).

Pachatele neomlouvá, že také poškozený jednal neopatrně a tím svůj úraz spoluzavinil. I tu pachatel, chce-li býti účasten promlčení (§ 531 tr. zák.), musí nahraditi škodu dříve, než bylo soudem o věci rozhodnuto, a to bez ohledu na případné nároky vlastní a bez ohledu na to, žádal-li za to poškozený čili nic.

Není překročením obžaloby (§ 281 čís. 8 tr. ř.), byl-li pachatel odsouzen pro přešůpek §u 335 tr. zák., ačkoliv obžaloba zněla na zločin podle §§ů 152, 155 b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. března 1924, Kr I 347/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci